

"Şuunat" ve "şuunat-ı İlahiyye" kavramlarını biraz açar mısınız?

Şuunat, şe'nin çoğulu. Şe'n için Türkçemizde tam bir karşılık bulamıyoruz. En yakın mânâ olarak "*şan, hal, tavır, kabiliyet*" deniliyor.

Hâlık (yaratıcı) Allah'ın bir ismidir. Hâlıkîyet ise şe'nidir. Yâni, yaratıcı olmak Allah'ın şânındandır. Bu hâlıkîyetini icra etmek diledi mi bu dilemeyi, yâni bu iradeyi, ilim, kudret gibi sıfatlar takib ediyor ve halk (yaratma) fiili icra ediliyor. Böylece yaratılan o mahlûkta Hâlık ismi tecelli ediyor.

Rab da Cenâb-ı Hakk'ın bir başka ismi. **Rab**, yâni *terbiye edici. Rububiyet (terbiye edici olmak)* ise, Allah'ın bir şe'ni.

Nur Külliyyatı'nda "Zat, Şuunat, Sıfat,..." sıralaması vardır. Şuunat sıfattan önce zikredilmiştir. Çünkü sıfatları icraata sevk eden şuunattır.

Mesela; merhamet etmek Allah'ın şe'nindedir. Bu merhamet ile kişiye nimet ihsan etmeği irade eder ve kudretiyle onun ihtiyacı olan şeyi yaratır. Merhamet etmek şuunat-ı İlahiye, irade ve kudret ise sıfat-ı İlahiyedirler.

Bütün ilâhî isimler böylece düşünüldüğünde herbirinin şuunât-ı ilâhiyyeden bir şe'n'e dayandığı anlaşılır.

Allah'ın zâtı mukaddes olduğu gibi, şuunatı da mukaddestir. Yâni, beşer akli bu hususta ne düşünse, ne tahmin etse, ne hayaller kursa Allah'ın şuunatı bunların hiçbirine benzemez; hepsine benzemekten münezzehtir.

"Lezzet-i mukaddese, ferah-ı münezzeh, memnuniyet-i mukaddese" gibi tabirler de ilâhî şuunatı ders verirler. İnsanda sevme, lezzet alma, hoşlanma hali ve kabiliyeti vardır.

Sevmek, lezzet almak, hoşlanmak insan için birer şe'ndir. Allah da mahlûkatını sever ama, bizim bir eserimizi sevmemiz gibi değil. İşte bu ilâhî muhabbeti, mahlûkatın sevgilerinden ayırmak için **"mukaddes"** kelimesi kullanılır. Allah da kulunun ibadetinden memnun olur. Ama, bu memnuniyet bir padişahın kendisine itaat eden bir askerinden memnuniyeti cinsinden değildir. İşte bunu zihinlere yerleştirmek için

“memnuniyet-i mukaddese” tabiri kullanılıyor. Bunlar da şununat-ı İlahiyedendirler.

Allah'ın bütün mahlûkatının ihtiyaçlarını görmekte bir lezzet-i mukaddesesi vardır. Ama bu lezzet, bizim bir fakiri giydirmekten yahut doyurmaktan aldığımız lezzet gibi değildir.

“Her bir faaliyette bir lezzet nev'i vardır.” hakikatından hareket ederek kâinata nazar ettiğimizde, Cenâb-ı Hakk'ın herbir fiilini icra etmekte, herbir ismini tecelli ettirmekte bir lezzet-i mukaddesesi olduğu aklımıza görünür. Bu lezzetin keyfiyetini ise akıl idrak edemez. **Zira, akıl ancak mahlûkat sahasında düşünebilir.**